statným porušením smlouvy jsou **takové vady zboží,** kdy je zřejmé, že **kupující** by o zboží neměl zájem, kdyby **předpokládal možnost výskytu** tak závažných **vad.**

Neoznámí-li kupující prodávajícímu zvolený reklamační nárok **bez zbytečného odkladu,** může uplatnit **pouze nároky** jako při nepodstatném porušení smlouvy.

Kupní cenu je kupující povinen zaplatit **při převzetí zboží.** Jestliže prodávající kupujícímu zboží odesílá, může si stanovit podmínku, že zboží nebo doklady umožňující nakládání se zbožím kupující obdrží jen při zaplacení kupní ceny, která byla dohodnuta ve smlouvě.

Kupující není povinen zaplatit, dokud nemá možnost si zboží prohlédnout.

Jestliže kupující **z důvodů reklamace** odmítá převzaté zboží, **je povinen** postarat se o jeho uchování. Dokud mu prodávající **neuhradí** přiměřené **náklady**, které mu uchováním zboží vznikly, je kupující **oprávněn toto zboží zadržovat.**

Za vady zboží se považuje i dodání **jiného zboží** (tzv. aliud), než určuje smlouva, a **vady v dokladech** nutných k užívání zboží. Dodá-li prodávající zboží před určenou dobou, je kupující oprávněn zboží převzít nebo odmítnout.

Od každé objednávky zaslané dodavateli **musí mít** vedoucí v prodejně **kopii** pro kontrolu vyřízení objednávky.

8.2 Příjem zboží

Z technologického pohledu můžeme příjem zboží definovat jako činnosti bezprostředně se zabývající **manipulací se zbožím při vstupu zboží do prodejny**. Z obchodního hlediska pod pojmem příjem zboží rozumíme, kromě vedlejších pomocných činností, tyto dvě hlavní operace:

1. **odběr zboží** od dodavatele,
2. kontrolu množství a jakosti odebraného zboží čili **přejímku zboží.**

Podstatou odběru a přejímky zboží je **zachytit stav zásilky** po příchodu do prodejny a zajistit právní podklady pro hmotnou odpovědnost za dodané zboží.

Příjem zboží **bude optimální a zároveň bude usnadňovat pohyb zboží** v prodejně, jestliže budou splněny tyto podmínky:

a) **koncentrace příjmu do jednoho místa** – dodávka má být prováděna **poblíž skladové plochy a neměla by se křížit** s cestami zákazníků, aby nedocházelo ke tříštění pohybů, což by znesnadňovalo kvalitní odběr a přejímku zboží. Tímto místem je nejčastěji **rampa;**
b) **vybavení vhodnými mechanizačními a věcnými prostředky** – příjem zboží má být usměrňován tak, aby **pohyb zboží byl jednosměrný a usnadňoval manipulaci** se zbožím;
c) **organizační zajištění** – za příjem zboží **je odpovědný konkrétní zaměstnanec**. Ke správnému organizačnímu zajištění příjmu zboží patří i **plán příjmu dodávek**. Aby bylo možno sladit celý provoz prodejny a zajistit rovnováhu pracovního fondu, je nutné příjem a jeho návazné činnosti plánovat.

8.2.1 ODBĚR ZBOŽÍ

Provádí se **ihned při dodávce zboží do prodejny**. Při něm se má odběratel – prodejna přesvědčit, zda dostává takovou zásilku, která je uvedena v dodacím listu, zejména zda je zásilka **zevně neporušena a zda souhlasí počet manipulačních jednotek.**

Pro odběr zboží jsou určeny **tyto podmínky**:
– **místo odběru**: rampa, sklad nebo stanice určení, např. železniční stanice, pošta,
– **účast při odběru**: dopravce zboží nebo dodavatel (řidič, závozník) a vedoucí prodejny nebo jím pověřený pracovník,
– **doklad,** podle kterého se uskutečňuje odběr – je jím přepravní list (dodací list, nákladní list, faktura apod.),
– odběr musí být **zaměřen** na zjištění
a) **zjevné neporušenosti zásilky**, neporušenosti plomby (olověné pečeti) např. na železničním vagoně, na nákladním autě,
b) **totožnosti údajů** vyznačených na přepravních obalech a v průvodních dokladech,
c) odsouhlasení **počtu obalů**, beden, balíků apod.,
d) **brutto váhy** a její porovnání s údaji, které jsou uvedeny na přepravních dokladech,
e) **neporušenosti** každého obalu, kusu.

Odběr zboží v prodejně přísluší **vedoucímu nebo pracovníkovi jím pověřenému, a to v přítomnosti dodavatele nebo dopravce** (obvykle závozníka dodavatele). **Odpovídá-li** dodané zboží údajům v průvodních dokladech, **potvrdí** jeho odběr vedoucí prodejny na dodacím listu a předá jej závozníkovi dodavatele.

Vyskytnou-li se však při odběru jakékoli **nesrovnalosti, sepíše se zápis,** který podepíše též přítomný zástupce dodavatele.

8.2.2 PŘEJÍMKA ZBOŽÍ

Přejímka, jako **druhá fáze příjmu zboží**, následuje po odběru zboží a vedoucí prodejny ji má uskutečnit **ihned** hlavně u potravinářského a rychle se kazícího zboží, u ostatního sortimentu **nejpozději však do 15 dní** po odběru.

Pro vlastní přejímku zboží platí všeobecně tato pravidla:
– **místo přejímky** – sklad prodejny – prostor pro tento účel vymezený,
– **faktura,** podle které se přejímka uskutečňuje.

Přejímka zboží zahrnuje:
1. **Kvantitativní** (množstevní) **přejímku**, při níž se porovnává skutečně **dodané množství** s účtovaným. Uskutečňuje se přepočítáním, měřením, vážením.
2. **Kvalitativní** (jakostní) **přejímku**, při které dochází **ke srovnání jakosti** přejímaných výrobků s jakostí standardu dohodnutého mezi dodavatelem a odběratelem. Jakostním standardem bývá nejčastěji technická norma. Je možno se o jakosti domluvit i formou smlouvy, popřípadě je měřítkem taková jakost, která vyhovuje obvyklému použití. Jakostní přejímku **provádíme zásadně u každé dodávky.**

Podle rozsahu můžeme jakostní přejímku zboží dělit na
a) úplnou (stoprocentní),
b) neúplnou (výběrovou), do které spadá přejímka namátková, procentní a statistická.

Úplná (stoprocentní) jakostní přejímka znamená **kontrolu každého jednotlivého výrobku** v dodávce (kus po kuse). Používá se ke kontrole takových dodávek, kde jakost jednotlivých výrobků může být různorodá (auta, klenoty, kožichy, některé elektrotechnické výrobky apod.).

Neúplná (výběrová) jakostní přejímka spočívá v tom, že **z celé dodávky vybereme určitou část výrobků** (výběr neboli vzorek). Překontrolujeme výběr (vzorek) a výsledky vztáhneme na celou dodávku. Rozeznáváme tři typy neúplné (výběrové) přejímky, lišící se způsobem

výběru a z toho vyplývající pracnosti a přesnosti. Jsou to přejímka namátková, procentní a statistická.

Jakostní přejímka namátková je nejčastější způsob kontroly dodávky a spočívá v tom, že **z různých míst dodávky vybereme dvě až tři přepravní balení**, která překontrolujeme a otevřeme. Z každého přepravního balení odebereme jedno až dvě spotřebitelská balení a rovněž překontrolujeme.

Jakostní přejímka procentní je takový typ přejímky, kdy se **dohodou stanoví konkrétní procentní podíl** kontroly výrobků dodávky a výsledek se vztáhne na celou dodávku.

Jakostní statistická přejímka zboží **se provádí** při dodávkách **velkého množství zboží**, kde by prověřování každého jednotlivého výrobku bylo neúměrně nákladné. Proto přejímající organizace (velkoprodejny, obchodní domy, supermarkety a hypermarkety) prověřují jakost zboží tzv. statistickou přejímkou.

Na základě poznatků ze zbožíznalství uveďte příklady všech způsobů posouzení kvality vybraného zboží.

3. **Sortimentní kontrolu**, při níž se porovnává
   a) **rozsah vyřízení objednávky,**
   b) **soubornost a kompletnost dodávky**. Výrobek je nekompletní, **jestliže chybí** některá samostatně použitelná část, která měla být s výrobkem dodána. Za nekompletní výrobky se považují také ty, které **nemají příslušenství** – dokumentaci, atest, tj. označení vlastností, kvality výrobku, návod k použití, záruční list, náhradní díly – součástky, technický popis, označení výrobku výrobcem, označení velikosti apod.
4. **Cenovou a početní kontrolu**, při níž vedoucí prodejny **porovná účtované ceny** s cenami uvedenými v ceníku dodávající firmy. Stejně tak provede početní kontrolu podle jednotlivých účtovaných položek i celkového obnosu faktury.

Zopakujte si, jaké zařízení a prostředky se používají v prodejně při odběru a přejímce různých druhů zboží.